

Tijdschrift voor Tandheelkunde

MAART 1940

XLVII JAARGANG

AFLEVERING 3

REDACTIONEEL GEDEELTE

Dr. C. H. WITTHAUS

1890 — 1 MAART — 1940

Dat het gouden jubileum van Witthaus niet onopgemerkt zou voorbijgaan, dat men den nestor der practiseerende Nederlandsche tandartsen zou huldigen, vriendschap en waardeering zou betoonen, sprak vanzelf.

Weinigen immers zullen terug kunnen zien op een leven zóó werkzaam en zóó volledig der tandheelkunde gewijd!

Zijn schrifturen — naast de vele belangwekkende artikelen in dit Tijdschrift in den loop van vijf en veertig jaren denken wij ook aan zijn „Brieven en Opstellen”, als boek uitgegeven en nog altijd het lezen overwaard —, zijn vindingen — onder meer de links snijdende boren en het cement amalgaam met amalgaamkap —, zijn werk in de Hygiëne-Commissie van de Fédération Dentaire Internationale en in het Ivoren Kruis, stempelen hem tot een man van meer dan gewone bekwaamheid, belangstelling en energie en tot een tandarts van ongekenne vaardigheid.

Wij laten hieronder een zijner tijdgenooten, collega M. de Boer aan het woord, terwijl men elders in dit nummer de toespraken vindt van de voorzitters van het Ned. Tandheelkundig Genootschap en van de Rotterdamsche Tandartsen-Vereeniging.

Wij stellen er echter prijs op, ook onzerzijds op deze plaats te getuigen van onze groote waardeering en bewondering voor den gouden jubilaris, aan wien het Tijdschrift zoo veel te danken heeft en wenschen hem nog vele gelukkige, dat is voor hem *werkzame*, jaren toe!

REDACTIE

Dr. C. H. WITTHAUS.

Zahnarzt, tandarts, D.D.S., D.M.D.

Als men bedenkt, dat de jonge man nog niet de twee kruisjes in het zicht had (geb. 25 Juli 1868), toen hij in zijn geboorteland het diploma in handen kreeg (5 April 1887) en kort daarop in ons land de bevoegdheid verwierf, dan is, zijn verdere leven in beschouwing genomen, de gevolgtrekking voor de hand liggend, dat hij in zijn jeugd reeds gekenmerkt werd door ongewone energie en volharding. Hem schijnt aangeboren te zijn de drang naar een voorgenomen doel en zijn gave van een scherp verstand maakte het hem licht, steeds een verderen stap te ondernemen in vervolg op afgelegde schreden. Als noeste werker en toegewijd „Wissenschaftler” is hij zichzelf trouw gebleven, een halve eeuw lang en de hartgrondige wensch, dat hij nog lang moge voortgaan, met behoud van de daartoe vereischte krachten, wordt zeker door allen gekoesterd, die ooit intiem contact met hem hebben mogen krijgen, zoowel in de collegiale wereld als daarnaast in zijn patiënten-kamer.

Hoewel van „buiten-af” hierheen gekomen, ligt zijn geheele tandheelkundige carrière binnen onze grenzen en de Nederlandsche professie mag zich gelukkig rekenen met het toeval, dat de eerste kennismaking met ons volk en onzen bodem bij hem zoo gunstig is ingeslagen. Dat eenmaal zoo zijnde kon het niet anders, of de buitenlander van dit kaliber trok in zijn nieuwe land spoedig de aandacht, die groeide tot groote waardeering; daarover behoefde men niet slechts de luide klanken uit Rotterdam op te vangen, doch ook die uit het algemeene vereenigingsleven. **W i t t h a u s** is hier een figuur

geworden, die in de eerste rij behoorde en er ook geplaatst werd. Dat kon ook moeilijk anders; wie stond in de praktische zoowel als in de wetenschappelijke tandheelkunde zoo vast in zijn schoenen als hij?

Zijn groot verantwoordelijkheidsgevoel tegenover zijn patiënten behoedde hen ervoor, dat hij bij den enormen toevloed zou afzakken. Moreel bleef hij daarbij intact, al is het hem fysiek wel eens te machtig geworden. Dat de man met breeden aanleg en diepen blik aldus van rijke ervaring zou kunnen getuigen, ligt voor de hand. Maar in dat licht plaatste hij zichzelf nooit, al gebruikte hij er wel eens een straaltje van als zulks ter verdediging van zijn overtuiging noodig was; met aangeboren bescheidenheid betrad hij ons tooneel.

Het was altijd interessant, hem in discussies te beluisteren; tegenover wien ook, hij had steeds voorraad van argumenten in overmaat om voet bij stuk te houden; hij is te eerlijk om den schijn van toegeven aan te nemen, als hij dat innerlijk niet kan. En de toehoorders bleven daarover niet in twijfel. De strijd eindigde steeds in de beste verstandhouding met de tegenstanders, dank zij ook zijn hoffelijkheid.

W i t t h a u s is ten slotte een groote stuwkracht voor ons tandartsen geweest; ieder, die hem in zijn bloei-periode gekend en bijgewoond heeft, zal dat beamen. En hij zit nog niet stil, dat weten allen, die hem nu omringen met hunne waardeering en sympathie.

Toen hij nog niet halverwege den nu afgelegden weg was, had hij een illusie: hij werkte zoo hard hij kon om zijn beroep te verwisselen met de studie der wijsbegeerte. Doch bij dat tempo heeft hij zich overschat, onvrijwillig moest hij stoppen. Een ander intermezzo was de wereldoorlog. Zijn vaderland riep hem en zonder eenigen twijfel zal hij met hart en ziel zijn volk gegeven hebben, wat ieder land van zijn zonen mag verwachten. Hij heeft de lijdende menschheid daar in Gleiwitz bijgestaan naar beste weten en kunnen en eveneens eeren wij hem daarvoor. Maar ook hij is slachtoffer geworden van den oorlog, zij het dan gelukkig niet in lichamelijken zin.

En ziet: de groote ramp is ten einde en hij keert terug naar Nederland, son premier amour!

Is het een wonder, dat hier in zijne oude omgeving een gevoelsnaar in trilling komt? Oude schroom en bescheidenheid leidden zijn aarzelende schreden, maar gelukkig, voor hem en voor ons, speurt hij de echtheid van vriendschap en respect van voorheen en heel de professie verheugt zich, hem weer in haar midden te krijgen.

De rust op onzen vredigen bodem en de toegenegenheid, hem hier opnieuw betoond, moeten wel mede een rol gespeeld hebben, toen hij gewenscht heeft, dan ook maar heelemaal tot ons te willen behooren: hij is Nederlander geworden en in zijn moedertaal mag de Nederlandsche professie daarop antwoorden: sehr verehrt; ons is het een oprechte vreugde, hem, man van groote verdienste en nobele inborst, heelemaal tot de onzen te kunnen rekenen.

W i t t h a u s aanvaarde onzen dank voor alles wat onze professie door hem ten goede is gekomen en onze oprechte wenschen voor nog veel goeds voor hem en zijn gezin.

1 Maart 1940.

M. DE BOER.

HONDERD JAREN TANDHEELKUNDIG ONDERWIJS

616.314 (07) (73)

Op 18 Maart zal te Baltimore het feit worden herdacht dat voor honderd jaren *Horace H. Hayden* en *Chapin A. Harris* het initiatief namen tot het stichten van de eerste tandheelkundige inrichting van onderwijs „The Baltimore College of Dental Surgery”. Ongeveer in denzelfden tijd werd opgericht „the American Society of Dental Surgeons”, waarvan *Hayden* de eerste voorzitter was en „the American Journal of Dental Science” met *Harris* als hoofdredacteur.

Zoedoende was de trias ontstaan, die ieder wetenschappelijk beroep noodig heeft om tot ontwikkeling te komen, Onderwijs, Tijdschrift en Organisatie en na honderd jaar zal men gaarne erkennen dat Amerika van de geboden kansen een dankbaar gebruik heeft gemaakt.

Nog altijd is de „Nieuwe Wereld” een „tandheelkundig Mekka”, waarheen zich de schreden richten van een ieder die daartoe maar even in de gelegenheid is en geen keert terug zonder te erkennen dat hij er veel gezien en veel geleerd heeft, méér dan eenig ander land te geven heeft.

De week vóór Paschen is bestemd voor een tandheelkundig Congres waar de tandartsen van Baltimore de gastheeren zullen zijn en waar zonder twijfel vele duizenden door hunne aanwezigheid zullen toonen waartoe het initiatief van de beide groote voorgangers heeft geleid.

Een indrukwekkend programma, zooals wij dit van de Amerikaansche Congressen kennen zal tot uitvoering worden gebracht, waarbij ditmaal vooral ook aandacht zal worden geschonken aan de historie, die in woord, geschrift, tentoonstelling en op het tooneel de herinnering aan de gouden eeuw voor de tandheelkunde zal vastleggen.

Wellicht dat dan ook verschillenden legenden daarbij voorgoed de kop zal worden ingedrukt.

Zoo kan men bijvoorbeeld in ieder geschrift over de geschiedenis der tandheelkunde lezen, dat de autonome Amerikaansche tandheelkunde haar ontstaan te danken heeft aan het feit dat de Medische Faculteit van de Universiteit te Baltimore geweigerd zou hebben te treden in het verzoek van Hayden en Harris om ook de stomatologie aan het medisch onderwijs te willen toevoegen, na welke weigering zij dan besloten zouden hebben zèlf de hand aan den ploeg te slaan.

Overtuigd dat juist die autonomie de tandheelkundige wetenschap zoo snel tot groote ontwikkeling heeft gebracht, is vaak de afwijzing der medische faculteit achteraf beschouwd als een weldaad voor de tandheelkundige professie.

Eerst dezer dagen heeft men kunnen lezen dat nòch in de correspondentie der beide heeren, nòch in het archief van de Medische Faculteit ook maar *iets* te vinden is van een schrijven dat dit verzoek zou hebben ingehouden, laat staan van een weigering der faculteit. Zoodat vermoedelijk het verhaaltje naar het rijk der fabelen zal moeten worden verwezen. Maar in ieder geval heeft het verscheidene generaties groot genoeg gedaan, dus: *si non è vero, i ben trovato!*

Dat in Baltimore ook het sociale gedeelte van het programma niet is verwaarloosd, behoeft wel ternauwernood betoog.

Vertegenwoordigers van alle bevriende landen zijn uitgenoodigd en men kan veilig aannemen dat een zeer groot getal daaraan gaarne gevolg zal geven.

Jammer genoeg maken de huidige droeve omstandigheden het voor de meeste Europeanen vrijwel onmogelijk zich naar Amerika te begeven en gevreesd moet daarom worden, dat het Avondland — dat toch ook aloude tandheelkundige verdiensten heeft — zeer slecht zal zijn vertegenwoordigd wat het aantal betreft.

Dit is te meer te betreuren omdat juist uit Europa zonder twijfel vele dankbare stemmen zouden hebben weerklonken voor wat de overkant van den Grooten Vijver ons gebracht

heeft aan kennis, kunde, gastvrije ontvangst en hartelijke vriendschap.

Daarbij zou zeker ook een stem uit Nederland niet hebben ontbroken, want hoevelen onzer zijn er niet in Amerika geweest, hebben er gestudeerd, cursussen gevolgd, vergaderingen en congressen bezocht?

Nederlandsch-Indië zal thans die taak van ons overnemen en wij vertrouwen dat daarbij gewaagd zal worden van den schuld der dankbaarheid, waarvan ook wij gaarne zouden getuigen.

Baltimore in het bijzonder en the United States in het algemeen hebben alle reden trotsch te zijn op de afgelopen honderd jaren en onze beste wenschen vergezellen de Amerikaanse confrères op hun weg naar het tweede eeuwfeest!

N.

* * *

NASCHRIFT.

Het verheugt ons te kunnen berichten, dat onze actieve hoofdredacteur aan zijn verlangen, dat zoo duidelijk uit bovenstaande regelen spreekt, geheel onvoorzien gevolg heeft kunnen geven. In den kortst mogelijken tijd is hij er in geslaagd zich vrij te maken en een weg te vinden om zich naar Amerika te begeven.

Op het oogenblik, dat wij deze regelen schrijven, zweeft hij per „Clipper” boven den Atlantischen Oceaan.

Vooraf ook de organisatie der professioneele hulpactie aan Finland maakte zijn tegenwoordigheid aan de overzijde zeer gewenscht.

Van zijn belevenissen gedurende deze interessante reis zullen wij vanzelfsprekend onzen lezers verslag brengen. Onze beste wenschen vergezellen hem!

Redactie.